

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

*Text tradus și redactat de Direcția generală agent guvernamental.
Poate fi supus revizuirii redacționale.*

SECȚIUNEA A DOUA

CAUZA PADUREȚ
c. REPUBLICII MOLDOVA și FEDERAȚIEI RUSE

(Cererea nr. 26626/11)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

9 mai 2017

*Această hotărâre va deveni definitivă în circumstanțele prevăzute în
Articolul 44 § 2 al Convenției. Poate fi supusă revizuirii editoriale.*

În cauza Padureț c. Republicii Moldova și Federației Ruse,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Doua), întrunită într-o Cameră compusă din:
Ișıl Karakaş, *Președinte*,
Julia Laffranque,
Paul Lemmens,
Valeriu Grițco,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov,
Jon Fridrik Kjølbro, *judcători*,
și Stanley Naismith, *grețier al Secțiunii*,
Deliberând la 28 martie 2017 în ședință închisă,
Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 26626/11) depusă la Curte împotriva Republicii Moldova și Federației Ruse, în conformitate cu Articolul 34 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare „Convenția”), de către un cetățean moldovean, dl Dumitru Padureț (în continuare „reclamantul”), la 6 aprilie 2011.
2. Guvernul Republicii Moldova a fost reprezentat de Agentul său, dl L. Apostol, iar Guvernul Federației Ruse a fost reprezentat de dl G. Matiușkin, reprezentant al Federației Ruse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.
3. Reclamantul a pretins, în special, încălcarea dreptului la respectarea bunurilor sale.
4. La 13 iunie 2014 capătul de cerere în temeiul articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție a fost comunicat Guvernelor respondente, iar restul cererii a fost declarat inadmisibil.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1983 și locuiește în Cocieri.
6. Contextul cauzei, inclusiv conflictul armat din Transnistria ce a avut loc în perioada anilor 1991-1992 și evenimentele ulterioare, este descris în hotărârile *Ilașcu și alții c. Republicii Moldova și Federației Ruse* ([MC], nr. 48787/99, §§ 28-185, CEDO 2004-VII) și *Catan și alții c. Republicii*

Moldova și Federației Ruse ([MC], nr. 43370/04 și altele două, §§ 8-42, CEDO 2012 (extrase)).

7. La 22 august 2010, reclamantul, care activează în calitate de antreprenor, transporta mărfuri la o piață agricolă din orașul Dubăsari, în auto-proclamata „Republica Moldovenească Nistreană” („RMN”). El a fost oprit de două persoane ce s-au prezentat a fi colaboratori vamali ai „RMN”, care i-au confiscat camionul și marfa ce se conținea în acesta, pe motiv că reclamantul nu și-ar fi înregistrat vehiculul. La 7 octombrie 2010 autoritatea vamală din „RMN” a emis o decizie, prin care a obligat reclamantul să achite o amendă de circa 1 320 de euro, în schimbul recuperării camionului și mărfii sale. Reclamantul a achitat amenda.

8. Între timp, reclamantul s-a plâns autorităților din Republica Moldova în legătură cu confiscarea camionului și mărfii sale. La 9 septembrie 2010, Procuratura raionului Dubăsari a inițiat o cauză penală pe circumstanțele cauzei, iar câțiva suspecți au fost dați în căutare. Cu toate acestea, urmărirea penală a fost suspendată în 2014.

II. MATERIALE NECONVENȚIONALE RELEVANTE

9. La 21 iulie 1992, Președinții Federației Ruse și Republicii Moldova au semnat la Moscova un acord de încetare a conflictului militar din regiunea transnistriană din Moldova. Conform acestui acord, a fost creată o zonă de securitate între cele două părți la conflict și a fost instituită o Comisie Unificată de Control (în continuare „CUC”), care să monitorizeze implementarea acordului în zona de securitate. CUC include reprezentanți ai Federației Ruse, Republicii Moldova și „RMN”. Orice decizie luată de CUC trebuie să aibă consimțământul tuturor părților (pentru mai multe detalii, a se vedea hotărârea *Ilașcu și alții* (citată mai sus, §§ 87-91).

10. Rapoartele organizațiilor interguvernamentale și nonguvernamentale, dreptul și practica internă relevantă din Republica Moldova, precum și alte documente pertinente au fost rezumate în hotărârea *Mozer c. Republicii Moldova și Federației Ruse* ([MC], nr. 11138/10, §§ 61-77, CEDO 2016).

ÎN DREPT

11. Reclamantul a invocat că confiscarea camionului și mărfii sale, precum și impunerea unei amenzi, au constituit o ingerință ilegală în dreptul său de proprietate, garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Articolul 1 din Protocolul nr.1 prevede următoarele:

Articolul 1 din Protocolul nr.1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. ADMISIBILITATEA

A. Jurisdicția

12. În primul rând, în scopul soluționării problemelor ce au fost invocate, Curtea trebuie să determine dacă reclamantul se află sub jurisdicția Statelor respondente, în sensul Articolului 1 din Convenție.

1. Argumentele părților

13. Reclamantul și Guvernul Republicii Moldova au susținut că ambele Guverne respondente dețin jurisdicție.

14. Din partea sa, Guvernul Federației Ruse a invocat că reclamantul nu se afla sub jurisdicția sa și că, în consecință, cererea trebuie să fie declarată inadmisibilă din motive *ratione personae* și *ratione loci* în privința Federației Ruse. După cum a susținut și în cauza *Mozer* (citată mai sus, §§ 92-94), Guvernul Federației Ruse consideră că abordarea referitoare la problema jurisdicției, ce a fost luată de Curte în cauzele *Ilașcu și alții* (citată mai sus), *Ivanțoc și alții c. Republicii Moldova și Federației Ruse* (nr. 23687/05, 15 noiembrie 2011), și *Catan și alții* (citată mai sus), este greșită și contrară dreptului internațional public.

2. Aprecierea Curții

15. Curtea observă că principiile generale referitoare la problema jurisdicției prevăzută de Articolul 1 al Convenției, în legătură cu actele și faptele care au loc în regiunea transnistreană a Moldovei, au fost stabilite în hotărârile *Ilașcu și alții* (citată mai sus, §§ 311-19), *Catan și alții* (citată mai sus, §§ 103-07) și, recent, *Mozer* (citată mai sus, §§ 97-98).

16. În ce privește Republica Moldova, Curtea notează că în cauzele *Ilașcu*, *Catan* și *Mozer* a constatat că, deși Republica Moldova nu a avut un control efectiv asupra regiunii transnistrene, rezulta, din faptul că Republica Moldova era statul teritorial, că persoanele se aflau sub jurisdicția acesteia. Cu toate acestea, obligația sa prevăzută de Articolul 1 al Convenției, de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, a fost limitată la întreprinderea măsurilor diplomatice, economice, judiciare și a altor măsuri care erau atât în puterea sa, cât și conforme cu

dreptul internațional (a se vedea *Ilașcu și alții*, citat mai sus, § 333; *Catan și alții*, citat mai sus, § 109; și *Mozer*, citat mai sus, § 100). Obligațiile Republicii Moldova în baza Articolului 1 al Convenției s-au dovedit a fi obligații pozitive (a se vedea *Ilașcu și alții*, citat mai sus, §§ 322 și 330-31; *Catan și alții*, citat mai sus, §§ 109-10; și *Mozer*, citat mai sus, § 99).

17. Curtea nu vede niciun motiv pentru a distinge prezenta cauză de cauzele menționate mai sus. În afară de aceasta, notează că Guvernul Republicii Moldova nu obiectează în privința aplicării unei abordări similare în această cauză. Prin urmare, constată că Republica Moldova deține jurisdicție în scopurile Articolului 1 al Convenției, dar că responsabilitatea acesteia pentru faptele contestate trebuie să fie evaluată în lumina obligațiilor pozitive sus-menționate (a se vedea *Ilașcu și alții*, citat mai sus, § 335).

18. În ce privește Federația Rusă, Curtea notează că în hotărârea *Ilașcu și alții* a constatat deja că Federația Rusă a contribuit atât militar, cât și politic, la crearea unui regim separatist în regiunea Transnistriei în perioada anilor 1991-1992 (a se vedea *Ilașcu și alții*, citat mai sus, § 382). De asemenea, Curtea a stabilit în cauze ulterioare referitoare la regiunea transnistreană, că până în luna iulie 2010, „RMN” putea să existe și să reziste eforturilor Republicii Moldova și celor internaționale de a soluționa conflictul și de a aduce democrația și statul de drept în această regiune, numai datorită sprijinului militar, economic și politic din partea Federației Ruse (a se vedea *Ivanțoc și alții*, citat mai sus, §§ 116-20; *Catan și alții*, citat mai sus, §§ 121-22; și *Mozer*, citat mai sus, §§ 108 și 110). În cauza *Mozer*, Curtea a concluzionat că nivelul înalt de dependență al „RMN” față de sprijinul rus oferea un indiciu puternic că Federația Rusă continuă să exercite controlul efectiv și o influență decisivă asupra autorităților transnistrene și că, prin urmare, reclamantul se afla sub jurisdicția acestui Stat, în conformitate cu Articolul 1 al Convenției (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, §§ 110-11).

19. Dată fiind absența oricărei noi informații contrarii, Curtea consideră că aceste concluzii continuă să fie valabile pentru perioada avută în vedere, și anume până la 5 mai 2011. Prin urmare, Curtea nu vede niciun motiv pentru a distinge prezenta cauză de cauzele *Ilașcu și alții*, *Ivanțoc și alții*, *Catan și alții*, și *Mozer* (toate citate mai sus).

20. Rezultă că în prezenta cauză reclamantul se află sub jurisdicția Federației Ruse, în temeiul Articolului 1 al Convenției. Prin urmare, Curtea respinge obiecțiile Guvernului Federației Ruse *ratione personae* și *ratione loci*.

21. În continuare, Curtea va determina dacă a existat vreo încălcare a drepturilor reclamantului prevăzute de Convenție, care ar angaja răspunderea vreunui Stat respondent (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, § 112).

B. Epuizarea remediilor naționale

22. Guvernul Republicii Moldova a susținut că reclamantul nu a epuizat toate remediile pe care le are la dispoziție în Republica Moldova.

23. Curtea notează că aceeași obiecție a fost ridicată de către Guvernul Republicii Moldova și respinsă de Curte în cauza *Mozer* (citată mai sus, §§ 115-21). Aceasta nu vede niciun motiv pentru care ar deosebi prezenta cauză de cauza *Mozer* și, prin urmare, respinge obiecție Guvernului Republicii Moldova de neepuizare a remediilor naționale, din aceleași motive ca și în cauza respectivă.

C. Concluzii cu privire la admisibilitate

24. În final, Curtea notează că această cerere nu este în mod vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 (a) al Convenției, și nu este inadmisibilă din niciun alt motiv. Prin urmare, Curtea o declară admisibilă.

II. FOND

25. Reclamantul s-a plâns că confiscarea camionului și mărfii sale și aplicarea unei amenzi față de acesta i-a încălcat dreptul său la respectarea bunurilor sale, în temeiul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

26. Guvernul Republicii Moldova a invocat că ingerința în drepturile reclamantului nu a fost legală, întrucât nu a fost prevăzută de legile naționale ale Republicii Moldova.

27. Guvernul Federației Ruse nu a prezentat nicio observație specifică în acest sens. Poziția sa a fost că el nu deține „jurisdicție” pe teritoriul „RMN” și că, prin urmare, nu este în poziție să prezinte vreo observație referitoare la fondul cauzei.

28. Curtea notează că părțile nu dispută faptul că marfa și camionul reclamantului au constituit bunuri, în sensul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În continuare, notează că, în mod similar, nu se dispută faptul confiscării camionului și mărfii de către autoritățile „RMN”, și că reclamantul a fost forțat să achite o amendă pentru a le recupera. În aceste circumstanțe, Curtea constată că a existat o ingerință clară în dreptul reclamantului la respectarea bunurilor sale, în scopurile Articolului 1 din Protocolul nr. 1. Potrivit jurisprudenței Curții (a se vedea, printre altele, *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei* [MC], nr. 45036/98, § 142, CEDO 2005-VI), o astfel de ingerință constituie o măsură de reglementare a folosirii bunurilor, care urmează a fi examinată în baza celui de-al doilea alineat al acestui Articol. Pentru ca o măsură ce reglementează folosirea bunurilor să fie justificată, aceasta trebuie să fie legală (a se vedea *Katsaros c. Greciei*, nr. 51473/99, § 43, 6 iunie 2002; *Herrmann c. Germaniei* [MC], nr. 9300/07, § 74, 26 iunie 2012; și *Centro Europa 7 SRL și Di Stefano*

c. *Italiei* [MC], nr. 38433/09, § 187, CEDO 2012) și „conformă interesului general”. De asemenea, măsura trebuie să fie proporțională scopului urmărit; cu toate acestea, este necesar a examina proporționalitatea unei ingerințe odată ce legalitatea acesteia a fost stabilită (a se vedea *Katsaros*, citat mai sus, § 43).

29. În ce privește legalitatea ingerinței, în prezenta speță nu este niciun element care să-i permită Curții să considere că a existat un temei legal pentru a interveni în drepturile reclamantului garantate de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

30. În aceste circumstanțe, Curtea concluzionează că ingerința nu a fost legală potrivit dreptului național. Prin urmare, a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

31. În continuare, Curtea trebuie să determine dacă Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive în ce privește întreprinderea măsurilor corespunzătoare și suficiente pentru a asigura drepturile reclamantului (a se vedea paragraful 16 de mai sus). În cauza *Mozer*, Curtea a susținut că obligațiile pozitive ale Republicii Moldova se referă atât la măsurile necesare pentru restabilirea controlului său în regiunea transnistreană, ca expresie a jurisdicției sale, cât și la măsurile ce asigură respectarea drepturilor reclamantilor persoane fizice (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, § 151).

32. Cu referire la primul aspect al obligațiilor Republicii Moldova, și anume restabilirea controlului asupra teritoriului Transnistriei, în cauza *Mozer* Curtea a constatat că, de la începutul ostilităților, din anii 1991-1992, și până în luna iulie 2010, Republica Moldova a întreprins toate măsurile ce se aflau în puterea sa (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, § 152). În prezenta cauză, părțile nu au prezentat niciun argument care ar indica faptul că Guvernul Republicii Moldova și-a schimbat poziția sa în privința Transnistriei în decurs de cele câteva luni ce au urmat, până la decizia luată de autoritățile vamale ale „RMN” la 7 octombrie 2010. Prin urmare, Curtea nu vede niciun motiv de a ajunge la o concluzie diferită în cauza dată (*ibidem*).

33. Întorcându-se la a doua parte a obligațiilor pozitive, și anume asigurarea respectării drepturilor reclamantului, Curtea notează că autoritățile moldovenești au depus eforturi pentru a asigura aceste drepturi. În special, a fost inițiată o cauză penală în legătură cu confiscarea camionului și mărfii reclamantului (a se vedea paragraful 8 de mai sus).

34. În lumina celor de mai sus, Curtea concluzionează că Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive în privința reclamantului și constată că nu a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de către Republica Moldova.

35. În ce privește răspunderea Federației Ruse, Curtea notează că nu există nicio dovadă precum că persoane ce au acționat din numele Federației Ruse ar fi participat în mod direct la măsurile luate față de reclamant.

36. Totuși, Curtea a stabilit că Federația Rusă a exercitat un control efectiv asupra „RMN” în perioada în cauză (a se vedea paragrafele 18-19 de mai sus). În lumina acestor concluzii și în corespundere cu jurisprudența Curții, nu este necesar a determina dacă Federația Rusă exercită sau nu un control detaliat asupra politicilor și acțiunilor administrației locale subordonate (a se vedea *Mozer*, citat mai sus, § 157). În virtutea sprijinului său militar, economic și politic continuu pentru „RMN”, care nu ar putea supraviețui altfel, este angajată răspunderea Federației Ruse în baza Convenției, în legătură cu încălcarea drepturilor reclamantului.

37. În concluzie și în urma constatării încălcării drepturilor reclamantului garantate de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea paragraful 30 de mai sus), Curtea decide că a existat o încălcare a acestei prevederi din partea Federației Ruse.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

38. Articolul 41 al Convenției prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul material

39. Reclamantul a solicitat suma de 1 320 de euro în privința prejudiciului material, care reprezintă amenda plătită pentru recuperarea camionului și mărfii sale.

40. Guvernele au solicitat Curții să respingă pretențiile reclamantului.

41. Curtea notează că în prezenta cauză nu a constatat o încălcare a Convenției de către Republica Moldova. Prin urmare, nicio despăgubire nu va fi oferită de către acest Stat respondent.

42. În continuare, Curtea notează că Guvernul Federației Ruse nu a contestat faptul confiscării sau valoarea amenzii achitate de reclamant pentru a-și recupera camionul și marfa. Astfel, Curtea consideră rezonabil să satisfacă pretenția reclamantului pe deplin.

B. Prejudiciul moral

43. Reclamantul a pretins suma de 8 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral.

44. Guvernele au susținut că pretențiile sunt excesive și au solicitat Curții să le respingă.

45. Din motivele enumerate mai sus (a se vedea paragraful 41), nicio despăgubire nu va fi oferită de către Republica Moldova.

46. Ținând cont de încălcarea de către Federația Rusă constatată mai sus, Curtea consideră că acordarea unei compensații pentru prejudiciul moral este justificată în acest caz. Judecând pe o bază echitabilă, Curtea oferă reclamantului suma de 3 000 de euro, care urmează a fi achitată de către Federația Rusă.

C. Costuri și cheltuieli

47. De asemenea, reclamantul a solicitat suma de 3 600 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

48. Guvernele respondente au considerat suma pretinsă ca fiind excesivă.

49. Curtea notează că a stabilit că Republica Moldova, îndeplinindu-și obligațiile sale pozitive, nu a fost responsabilă pentru vreo încălcare a Convenției în prezenta speță. Prin urmare, nicio compensare a costurilor și cheltuielilor nu va avea loc de către acest Stat respondent.

50. Curtea reiterează că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie incluse în suma oferită în temeiul Articolului 41 al Convenției, trebuie să se stabilească că acestea au fost într-adevăr și în mod necesar suportate, iar cuantumul lor a fost rezonabil (a se vedea, spre exemplu, *Mozer*, citat mai sus, § 240). Având în vedere toți factorii relevanți și Articolul 60 § 2 al Regulamentului Curții, Curtea oferă reclamantului suma de 2 000 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli, care urmează a fi achitată de Federația Rusă.

D. Dobânda

51. Curtea consideră corespunzător ca rata dobânzii să fie calculată în conformitate cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară*, în unanimitate, cererea admisibilă în privința Republicii Moldova;
2. *Declară*, cu majoritate de voturi, cererea admisibilă în privința Federației Ruse;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de către Republica Moldova;
4. *Hotărăște*, cu șase voturi la unu, că a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de către Federația Rusă;

5. *Hotărăște*, cu șase voturi la unu,
- (a) că Federația Rusă trebuie să achite reclamantului, în decurs de trei luni, următoarele sume:
 - (i) 1 320 de euro (o mie trei sute douăzeci de euro), plus orice taxă ce poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material;
 - (ii) 3 000 de euro (trei mii de euro), plus orice taxă ce poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) 2 000 de euro (două mii de euro), plus orice taxă ce poate fi percepută, cu titlu de costuri și cheltuieli.
 - (b) că, de la data expirării celor trei luni menționate mai sus, și până la executarea hotărârii, urmează a fi plătită o dobândă la sumele prevăzute mai sus, la o rată egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 9 mai 2017, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte

În conformitate cu Articolul 45 § 2 al Convenției și Articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia separată a Judecătorului Dedov este anexată acestei hotărâri.

A.I.K.
S.H.N.

OPINIA DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI DEDOV

Votul meu în prezenta cauză s-a bazat pe opinia mea disidentă anterioară din cauza *Mozer c. Republicii Moldova și Federației Ruse* ([MC], nr. 11138/10, CEDO 2016), cu referire la problema controlului efectiv al Federației Ruse în Transnistria.